

Saulėta, dieną 80°, naktį 70.
Saulė teka 5:32, leidžiasi 8:21.

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-8100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Liepos- July 20 d., 1970 m.

Kaina 10c

169

IZRAELIS NEIGIA TURIS ATOMINIŲ GINKLŲ

A. SNEČKUI NEPATINKA UŽSIENIO LIETUVIŲ ORGANIZUOTA VEIKLA

Birželio 23 d. Kaune buvo pradėta ir kelias dienas vyko Maskvos sukviešta „visasąjunginė“ konferencija vadinamo proletarinio internacionalizmo klausimais. Dirbo visa eilė sekcijų. Skirta daug dėmesio „buržuazinio nacionalizmo“ aprašymams pasaulyje, be to, svarstyta keistas, bet Maskvai, matyt, priimtinas klausimas apie tai, kaip suderinti „proletarinį internacionalizmą su patriotizmu“. Šalia Maskvos ir įvairių sovietų respublikų kalbėtojų, iš lietuvių komunistų plačiau pasisakė A. Sniečkus.

Kaip ir reikėjo laukti, Sniečkus nurodė į vad. „ideologines diversijas“, kurių šaltinis — lietuvių veikla Vakaruose. Kaip komunistai susirūpinę tomis „diversijomis“, čia pakanka nurodyti į kelias Sniečkaus kalbos pastraipas (plg. „Tiesa“, birž. 25).

Jis pažymėjo: „...kapitalo tarnai svarbiausias pastangas deda, siekdami skiepyti nacionalinę nesantaiką, neapykantą, kurstyti nacionalinius jausmus, pakirsti proletarinio internacionalizmo pagrindus... Kartu jie dažnai mėgina parazituoti kai kuriais mūsų sunkumais, trūkumais, taip pat atskirų praeities laikotarpių ir istorijos momentų idealizavimu, kad tai panaudotų savo ardomaisiais tikslais. Antikomunizmas, antitarybiškumas įgyja aiškų nacionalistinių pobūdį. Vatikanas taip pat kursto religijos pagrįstas nacionalistines aistras...“

Ir kitoje vietoje Sniečkus nurodo: „...idejiniai ir politiniai imperialistinės reakcijos talkininkai yra ir lietuviškos buržuazinės emigrantų organizacijos. Jos iš esmės siekia pakirsti moralinę — politinę mūsų respublikos gyventojų vienybę, susilpninti komunistinės ideologijos įtaką, iškraipyti nacionalinę Tarybų valstybės politiką... būtinai geriau ištirti jų (organizacijų) vakaruose — Red.) šiuolaikinį veidą, jų veiklos formas bei metodus“.

Sniečkus naujas rūpestis, dejavimas maskviniui ir „visasąjunginiui“ ideologiniui svečiai akivaizdoje liudija, kad Vilko, mūsų veiksnių, organizacijų veikla Vakaruose, ypač JAV-se, okupantą erzina, nes jis jaučia tos veiklos poveikį krašto gyventojams. Sniečkus pyktis įrodė ir tu „emigrantų organizacijų“ veiksmingumą bei teisingą kryptį. Priešingu atveju Sniečkus ar partija nebūtų dabar kreipę dėmesio į reikala arčiau ištirti tu vakariečių veiklos „formas bei metodus“.

Birželio įvykiai Urugvajaus spaudoje

Birželio įvykiai paminėti ir Pietų Amerikos spaudoje. Ypač gausiai apie 1940—1941 m. įvykius Lietuvoje rašė Montevideo, (Urugvajaus) dienraščiai. „La Manana“ dienraštis, išsinešantis Montevideo, birželio 6 d. įdėtas C. Verax (K. Čihiro) paruoštas ilgas straipsnis „30 genocido metų Baltijos kraštuose“. Autorius pažymi, kad sovietai vykdo neokolonialinę politiką, kuri žymiai žiauresnė už kitų kraštų kolonijinius metodus. nurodoma ir rusų vykdomą rusifikaciją, kitas spaudos priemones ir pabrėžiama, kad Vilkas, diplomatai, įvairios lietuvių organizacijos nuolat reikalauja atstatyti lietuvių tautai laisvo apsisprendimo teisę.

IS VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, Afrikos ir Azijos valstybėms, viso 40, reikalauja, susirinko svarstyti Pietų Afrikos reikalą. Bandoma paveikti Britaniją ir Prancūziją, kad jos neparduotų Pietų Afrikai ginklų.

LONDONAS. — Britanijos uostų darbininkų vadai išspėjo vyriausybės nesiųsti į uostus karveivius iškrauti laivų, nes tada streikuoti išeis ir kitos unijos. Britanija turi mėsos atsargų vienam mėnesiui, sviesto — dviem mėn. ir sūrio — penkiem. Vaisių ir daržovių kiekiai mažesni ir jų kainos pradėjo kilti.

MASKVA. — Kremliaus valdžia paskelbė, kad valstybės ūkių ir kolchozų bei privačių skylių produktai bus geriau apmokami. Valstybė mokės didesnes kainas už mėsą, kiaušinius, viltą, pieną ir jo produktus. Pieno kainos pakeltos 20%. Ypač tingai gerai bus atlyginami tie ūkiai, kurie parduos produktų „virš normos“.

OTTAWA. — Iš Sovietų Sąjungos į Peru skridęs transporto lėktuvas dingo Atlanto vandenyne su 28 įgulos nariais. Lėktuvas su 80 tonų maisto Peru gyventojams dingo tarp Islandijos ir Halifaxo Kanadoje, kur jis turėjo nusileisti paimti kuro.

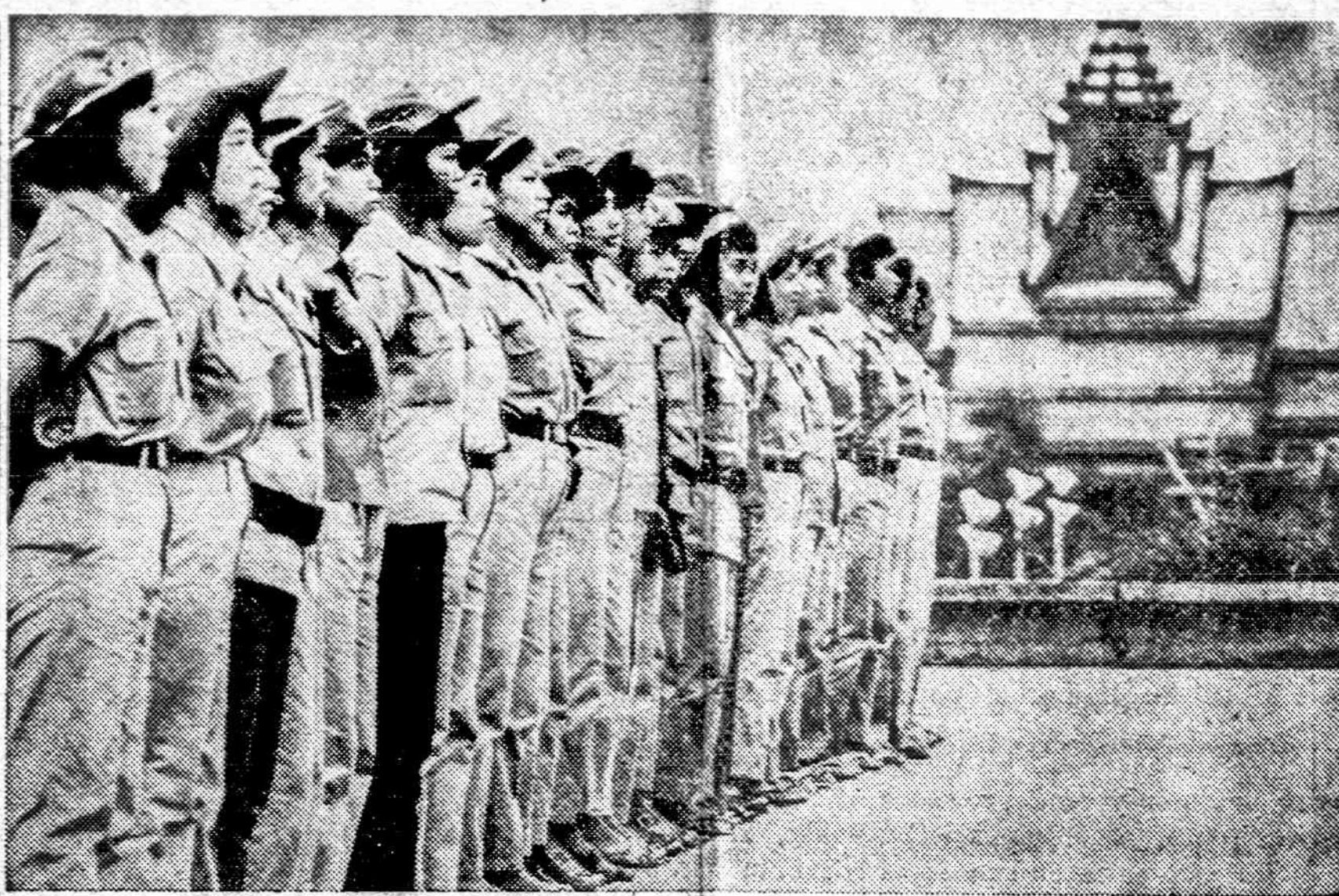
MASKVA. — Amerikoje lankosi Suomijos prezidentas Urho Kekkonen.

LONDONAS. — Netoli Kanarijų salos užsidedę turistinis laivas. Kelviai buvo priversti išlipti į gelbėjimo valtis.

Sugavo žudikus

ČIKAGA. — Policija suėmė tris asmenis ir ieško ketvirto. Visi kaltinami nužudę du policininkus, patruliuojančius prie negrų dangoraižio šiaurinėje Čikagoje. Suimtieji: 23, 18 ir 14 metų jaunuoliai visi priklausę negrų jaunimo gaujoms ir buvo jų vadai. Nužudymo dieną buvo švenčiamas „Black“ ir „Cobra Stones“ gaujų susitaikinimas, buvo pasirašyta taikos sutartis ir, ta proga, nutarta nušauti keltą policininkų. Įtariamuosius policija sugavo tu namų gyventojams bendradarbiaujant. Šiais metais nušauti jau 6 policininkai, per pusantų metų nušauti 14, iš jų 11 negrų apylinkėse.

Kitas to paties autoriaus straipsnis įdėtas dienraščio birželio 23 laidoje. Čia iškeliami sovietinio imperializmo pavyzdžiai. „El Pais“, kito Montevideo dienraščio, birželio 20 d. laidoje pilnas straipsnis „Baltijos tautų tragedija“ vėl ryškiai iškelia sovietų okupacijos faktus bei smerkia rusų imperializmą. (E)

Kambodijos kariuomenėje yra nemažai moterų dalinių. Jie į frontą nesužindomi, bet atlieka darbus karo pramonėje ar žemės ūkyje. Visi nuo 18 iki 60 metų privalo stoti į kovą prieš komunizmą.

PREZIDENTAS NIXONAS KRITIKUOJA KONGRESĄ UŽ ISLAIDŲ DIDINIMĄ

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas paskelbė pareiškimą, kuriame jis griežtai žodžiais pasmerkia Kongreso tendenciją didinti vyriausybės išlaidas, nepagalvojant apie vyriausybės pajamų didinimą. Jis ragino Kongresą tvirtai nustatyti biudžeto išlaidų ribas ir jų laikytis. Amerikos mokesčių mokėtojai šiuo metu netoleruos neatsakingo pinigų leidimo. Prezidentui ypač nepatiko Kongreso sumanymas pridėti apie 500 milijonų dolerių prie prezidento pasiūlyto švietimo įstatymo. Konkreštas turi gerai apsvarstyti lėšų leidimo programas, kur tas leidimas padeda tik nedideliai amerikiečių grupei, tačiau pakanka visiems piliečiams pakeltais mokesčiais ir infliacija, — pareiškė Prezidentas.

Šis prezidento pareiškimas laikomas rinkimų kampanijos dalimi. Jis žino, kad šių metų rinkimuose ekonominiai klausimai pirmaus. Demokratai bandys kaltinti vyriausybę dėl infliacijos ir kainų kilimo. Todėl prezidentas, būdamas sumanus politikas, pirmas nutarė pulti demokratų valdomą kongresą ir jį kaltinti dėl visų ekonominių neramumų. Savo pareiškime jis pasakė, kad amerikiečiai turi dabar mokėti už praėjusio dešimtmečio vyriausybės išlaidumą.

Pavykęs paradas

ČIKAGA. — Šeštadienio Pavergtųjų Tautų paradas State gatvėje buvo stebimas apie 6,000 žmonių. „Chicago Tribune“ šeštadienio 4 puslapyje išdėjo fotografiją, kurioje lietuviškos nės didelė vėliava. Be įvairių tautų atstovų parade dalyvavo Amerikos Legijono ir Užsienio Karų Veteranų atstovai. Pavergtųjų Tautų Čikagos taryba po parado Eisenhowerio medaliais apdovanojo gen. Francis Kane, buvusį Illinois Tautinės Gvardijos viršininką ir Leonard Stark, žinomą pavergtųjų tautų draugą. Šeštadienį parado vaizdai buvo trumpai parodyti kelių kanalų televizijos programose.

Pietiečiai pyksta

WASHINGTONAS. — Pietinės Karolinos senatorius Strom Thurmond savo kalboje senate pasmerkė prezidento Nixono rasių integravimo pietinės valstijos politiką, kaltindamas prezidentą „ultraliberalus“ patarėjus. Jis pakartotinai išspėjo prezidentą, kad pietinės valstijos jo nerems rinkimuose. „Ka žmonės davė, žmonės gali atimti“ — pagrasino sen. Thurmond.

Geras straipsnis Santa Monikoje

Birželio įvykių, buvusių Lietuvoje ir kituose Baltijos kraštuose, minėjimai atsispindėjo ir Kalifornijos spaudoje. Elta pasiekė Santa Monica mieste išeilančio „Evening Outlook“ dienraščio birželio 15 d. laida. Čia paskelbtas vedamasis straipsnis „30 sovietų spaudos metų“. Jis skaitytas ryškiai, vaizdingai supažindinami su sovietų okupacija Baltijos kraštuose. Straipsnio autorius siūlo JAV jaunimui susipažinti su baltų likimu, nes tuo būdu jie geriau suvoks spaudos ar genocido sąvokas.

Abejojama, kad nepatenkintieji JAV studentai, giną komunistų „teises, organizuotų protestus, reikalaujanti laisvės Baltijos kraštams“.

Turi filmų, bet nenori rodyti

Okup. Lietuvos švietimo ministerija nuo 1968 m. pagaminę specialiai mokyklose rodyti visą eilę filmų apie žymiusius lietuvių rašytojus: Biliūną, Maironį, Vienuolį, Cvirką, vėliau — apie Simonaitį ir kitus. Pasirodė, kad per dvejus metus nesugebėta aprūpinti taisyti filmų mokyklų. Jos, dažnu atveju, nusikundžia, neturinčios sąlygų tiems filmams rodyti. Mokytoja P. Žemaitienė, iš Vilniaus, spaudoje („Literatūra ir Menas“, nr. 24) teigia, jog „išskolius filmus laikyti sandėliuose — nusikaltimas“. Ji pasiūlė juos parodyti ne tik mokykloms, bet ir plačiai visuomenei — kino teatruose, be to, juos rodyti ir televizijos ekranuose. Stebisi, kad dėl tų filmų vyksta „žinybų ginčai“ bei nesutarimai. (E)

Rado nužudytą

BUENOS AIRES. — Argentinos vyriausybė paskelbė tautinio gedulo dieną, nes po ilgo ieškojimo buvo rastas buvusio prezidento Pedro Eugenio Aramburu kūnas. Jį teroristai buvo pagrobę gegužės 29 d. Vėliau jie paskelbė, kad Aramburu sušaudytas už „nusikaltimus“ prieš peronistus prieš 14 metų, kai jis buvo prezidentu.

Amerikietis filmų direktorius John Huston šypsosi gaves Airioj, Dublino Trejybės Kolegijos literatūros garbės daktaro laipsnį.

IZRAELIS GALI TURĖTI ATOMO BOMBŲ

JERUZALĖ. — Izraelio vyriausybė pareiškė, jog žinia apie Izraelio turimus atominius ginklus, yra „spekuliatyvi ir netikslė“. Šis pareiškimas nėra laikomas griežtu žinio paneigimu. Žinia apie Izraelio atominius ginklus paskelbė gerai informuotas „New York Times“. Jau anksčiau, kalbant apie valstybes, kurios turi gali mybių pasigaminti atominius ginklus, šalia Japonijos, Vokietijos, Indijos ir Brazilijos visada būdavo minimas ir Izraelis. Amerikos žvalgybos žiniomis Izraelis arba turi atominių bombų arba gali jas greit sustatyti.

C. E. Manion radijas apie tautų laisvę

Vienas svarbiausių balsų, eterio bangomis JAV-se nuskaubėjusių apie reikala išlaisvinti pavergtas tautas ir tai su jungus su ypač Pavergtųjų tautų savaitės prasme bei liepos 4-sios JAV nepriklausomybės švente, — buvo ryžtingo pavergtųjų tautų bičiulio Dean Clarence E. Manion kalba, pasakyta per South Bend, Indiana, radiją š. m. liepos 5 d.

D. Manion, nekarta kalbėjęs apie Lietuvos, Baltijos ir kitų kraštų laisvės reikala, šį kartą savo pranešime per radiją pabrėžė mintį: „Amerikiečių saugumas ateityje negali būti perkamas kitų kraštų vergijos kaina“. Jis teigė, kad liepos 5-jį, tai puiki proga įvertinti žmogaus laisvės sąlygas ne tik šiam krašte, bet ir visame pasaulyje.

Manion, pateikęs 1959 m. Kongreso priimto įstatymo apie Pavergtųjų tautų savaitės įvedimą tekstą, nurodė, kad Kongreso deklaracija logiškai sietina su 1776 m. paskelbtąja JAV nepriklausomybės deklaracija. Pažymėjęs, jog JAV vyriausybė per 11 metų nieko nepadarėsiu piktų kitų pavergimo kaina“. Autorius ir vėl priminė, kad toji 1959 m. rezoliucija apie pavergtas tautas, tai „patį ryškiausią mūsų tikėjimo į laisvę išraišką nuo 1776 m.“ (E)

Didėja nelaimių skaičius Lietuvoje

Didėjant autovežim� nelaimių skaičiui Lietuvoje, vis dažniau keliamas klausimas: kaip laiku suorganizuoti pagalbą sužeistiesiems. Didelė nelaimingų įvykių dalis ištinka plentuose, toli nuo miestų ir greitosios pagalbos punktų. Gyd. P. Gaideiis, Vilniaus gyventojas, pasiūlė, kad kiekvienoje automobilių būtų būtinausi medicinos reikmenys. Be to, pasak Gaideiio, automobėjų (tiksliau — savininkų — Red.) tarpe yra nemaža gydytojų ir laukiama, kad jie galėtų padėti nelaimių plentuose atvejais. (E)

Filmų festivalis

Minske gegužės 22 d. baigėsi filmų festivalis, kuriame buvo rodomi tik sovietinių respublikų pagaminti filmai. Varžėsi ir lietuviai — filminkai. Išskirtas operatorius Alg. Mockus — jam pripažintas geriausio meninių filmų operatoriaus vardas už filmus „Gražuolė“ (rež. A. Zebriūnas) ir estų gamybos „Miško legenda“. (E)

Izraelio vyriausybės atstovas pareiškė, kad Izraelis nesąs branduolinė valstybė ir nebus pirma valstybė panaudojanti branduolinius ginklus Viduriniuose Rytų konflikte.

Visiems žinoma, kad Izraelis turi du branduolinių tyrimų centrus. Vieną — prie Tel Avivo, Rehovoth vietovėje, o kitą — Negevo dykumoje, naujame Dimonos mieste. Čia gyvena mokslininkai, technikai dirbą atominio reaktoriaus įmonėse. Izraelis visada skelbė, kad jo atomų tyrinėjimai surišti tik su taikingo panaudojimo uždaviniais. Tačiau nesunku įsivaizduoti, kad Izraelis, arabų apsupamas ir stumiamas į jūrą, galėtų pagrąsinti savo priešams atomo bombomis.

Mirė J. Orlauskis

Šių metų liepos 7 dieną Šiauliuose mirė Juozas Orlauskis, buvęs Šiaulių miesto burmistras ir Šiaulių mokytojų seminarijos mokytojas ir direktorius.

Juozas Orlauskis Šiauliuose gimė 1887 metų spalio 17 dieną. 1908 metais jis baigė vietos gimnaziją, o 1913 metais Petrapilio universitete fizikos-matematikos fakultetą ir mokytojų įvairiose Rusijos gimnazijose.

1918 metais grįžo į Lietuvą ir tuojau pradėjo mokytojauti Šiaulių gimnazijoje. Lietuvon grįžęs Orlauskis tuojau įsitraukė į visuomeninį Šiaulių miesto gyvenimą. 1919 metais jis buvo išrinktas Šiaulių miesto burmistru. Miesto reikalus jis administruavo 1919 ir 1920 metais. Sekančiais metais jis buvo paskirtas Šiaulių mokytojų seminarijos mokytoju, o netrukus jis buvo paskirtas šios seminarijos direktorium. Seminarijos direktorium jis buvo veik visą nepriklausomos Lietuvos laikotarpį. Orlauskis paruošė ir išleido kelias Lietuvos mokytojų laidas.

Rusams okupavus Lietuvą ir bolševikams paėmus valdžią, Juozas Orlauskis iš Šiaulių buvo iškeltas į Kaišiadorius mokytojauti. Vėliau jam buvo leista grįžti į Šiaulius, kur mokytojavo berniukų gimnazijoje. Juozas Orlauskis iš mažens rūpinosi Lietuvos laisvės reikalais. Gimnazijoje jis priklausė slapta lietuvių moksleivių organizacijai, sekė užsienio spaustuomenės laikraščius ir pačiuose Šiauliuose platino lietuvių paruoštus atsišaukimus. Vėliau, kai persikėlė į Petrapilį, tai priklausė slapta lietuvių studentų organizacijai ir veikė kartu su kitais lietuvišiais inteligentais. Bermontininkams atsiradus Šiaulių-Radviliškio rajone, Juozas Orlauskis, būdamas miesto burmistras, organizavo ne tik Šiaulių miesto apsaugą nuo įsibrovėlių, bet sudarė ginkluotų vyrų būrį ir vijo bermontininkus laukan. Orlauskis daug dirbo naujam Šiaulių miesto planui paruošti.

Lietuvių kalbos studijos Čikagos Universitete pradedamos šį rudenį

Kaip jau spaudoje buvo pranešta, Čikagos Universitetas (University of Chicago) yra pakvietęs prof. Petrą Joniką į savo mokomojo personalo narius lietuvių kalbotyros dėstyti. Tai proga kreipėmės į dr. P. Joniką su kairiais klausimais, liečiančiais lietuvių kalbos studijas tame universitete.

— **Atrodo, reikšmingas lietuviams faktas, kad jų gimtosios kalbos studijos įvedamos į universitetą Čikagoje, kuri jau vadinama laisvojo pasaulio lietuvių sostine.**

Kada, Profesoriau, studijos pradedamos?

— Man pačiam lietuvių kalbotyros kursą Čikagos Universitete teks pradėti nuo š. m. rudens (mokslo prasideda rugs. 28 d.). Tačiau kai kurie lietuvių kalbos mokslo dalykai, kaip žinoma, jau buvo skaitomi ten praeitais metais dr. Tamaro Buch, kuri š. m. pradžioje yra mirusi. Šį rudenį jos studijos bus suintensyvinotos.

— **Kuo tas suintensyvinimas pasireikš?**

— Pirmiausia, numatytas sistemingas lietuvių kalbos kurso išėjimas. Antra, jau nuo š. m. rudens numatomas ir dar vienas asmuo, kuris dėstys elementarinę, pradinę lietuvių kalbos kursą.

— **Kokių kursų Tamsta skaitys?**

— Tuo tarpu man yra universiteto numatyti tokie lietuvių kalbotyros kursai: 1. lietuvių kalbos sandara (struktūra) (rudens ketvirtį); 2. lietuvių kalbos istorija (žiemos ketvirtį) ir 3. baltų - slavų kalbotyros įvadas (pavasarinį ketvirtį). Kai kuris tų kursų gal vėliau bus ir kiek kitaip formuluotas.

— **Kokie numatomi lietuvių kalbos studijų klausytojai?**

— Jų galės būti tiek lietuvių, tiek ir nelietuvių (pats pradinis lietuvių kalbos kursas, žinoma, beveik vien lietuviams amerikiečiams taikomas). Bet kurį kursą galės imti studentai, kurie norės gauti

tų dalykų įskaitus, vad. kreditus, t. y. patys Čikagos Universiteto studentai ar iš kitų mokyklų atėję specialiai šių kursų klausyti ir gauti jų įskaitą. Be to, kiekvieno šių kursų galės atėiti pasiklausyti ir bet kas, kad ir ne studentas, iš anksto susitaręs su dalyko dėstytoju; pastarieji klausytojai galės tų kursų klausyti nemokamai, bet ir negaus klausytųjų dalykų įskaitų.

— **Spaudoje yra buvę pareikšta ir abejonių, ar tos studijos bus naudingos studentams lietuviams, kurie norės giliau moksliskai pažinti lietuvių kalbą.**

— Kiek pastebėjau, tie abejonimai buvo pareikšti anksčiau, kai buvo manoma, jog Čikagos Universitete tebusių dėstomi tik elementariniai lietuvių kalbos dalykai, kurie, žinoma (ypač pats pradinis kursas) iš esmės skiriami svetimiečiams. Tačiau aukštesnieji, grynai ligvistiniai kursai, kuriuos anksčiau ir minėjau, yra skiriami moksliniam lietuvių kalbos nagrinėjimui (tam tikrais atvejais lyginant ir su kitomis kalbomis), ir jie, be abejo, tinka ir studentams lietuviams, kurie norės ruošis moksliniam lietuvių kalbos problemų nagrinėjimui, sprendimui.

— **Kuriems uždaviniais studijuojas Čikagos Universitete lietuvių kalbą galės pasiruošti?**

— Apskritai, tiems, kuriems mokslinis tos kalbos pažinimas reikalingas (įskaitant ir praktinį lietuvių kalbos klausimų sprendimą, kuriam juk teoretinis pagrindas yra būtinas). Žinia, lietuvių kalbos studijos asmeniui, norinčiam išeiti Čikagos universitetą, čia neišvengiamai sudarys tik dalį universiteto nustatytos studijų programos. Bet ta aplinkybė duoda ir praktinių pirmenybių tiems, kurie tos praktinės naudos ieško. Pavyzdžiui, derindamas lietuvių kalbos studijas su kurios kitos kalbos, turinčios šiam universitete plates-

Jaunas New Jersey mokyklos mokinys praktiškai susipažįsta su plakatu ir jo naudojimu. Vasaros kursai įvesti 66-ose mokyklose nuo vaiko darželio iki 6 skyriaus.

Namų Savininkų susirinkimas

Marquette Parko Namų Savininkų Organizacijos paskutinis susirinkimas įvyko šių metų birželio 19-tą dieną. Susirinkimą pradėjęs pirm. J. Bacevičius priminė susirinkusiems, kad birželio mėnesį buvo išvežti tūkstančiai lietuvių į Rusijos šiaurę. Jis papra-

šė susirinkimą atsistojimu ir susikaupimu pagerbti visus Ši-
bire kankinių mirtinai žuvu-
sius ir dar šiandien tebekan-
kiamus lietuvius.

Pirmininkas supažindino su

siurinkimą su atvykusiais spau-

dos atstovais, Algirdu Budrec-

ku, Pranu Sulu, kun. Juozu

ne ir intensyvesnę programą,

studijomis, darbesnis ir ga-

besnis studentas gali pasiruas-

ti ir sėkmingai mokslinei tar-

nybai, teikiančiai ir solidų ma-

terialinį pagrindą. Toks stu-

dentas, taip šiame universite-

te gavęs rimtą lingvistinio me-

todo pažinimą, bus pajėgus ir

moksliniam lietuvių kalbos

problemų nagrinėjimui. Šia-

me krašte jau turime žmonių

(tiek kitataučių, tiek ir lietu-

vių tarpe), kurie, kad ir antra-

eile šaka JAV universitetuose

studijuoję lietuvių kalbą, gra-

žiai reikiąsi ir savo mokslini-

ais lietuvių kalbos darbais,

mokslinėmis studijomis.

— **Ar jau matyti susidomė-**

mo lietuvių kalbos studijomis

pačių lietuvių studentų tarpe?

— Kiek tuo tarpu pastebėta,

keletas asmenų dėl to yra kreip-

ęsi į prof. E. Stankiewiczų,

kurio žinioje yra ir lietuvių

kalbos studijos, o taip pat pra-

šę ir iš manęs informacijų.

Ypač vienas toks pasiteirauto-

jas yra prof. Stankiewiczui pa-

daręs gerą įspūdį. Man pa-

čiam prieš kurį laiką jau teko

ir įvertinti egzaminuose vieno

studento lietuvių, nors studijuo-

jančio ne lietuvių kalbą, lie-

tuvių kalbos mokėjimą sveti-

mųsios kalbos įskaitai šiame

universitete gauti.

— **Kokios perspektyvos lie-**

tuvių kalbos studijoms Čikagos

Universitete išsilaikyti?

išlaidas. Žinoma, universitetas lauks, kad studijomis klausytojų būtų parodyta susidomėjimo. Tačiau, kita vertus, pats lietuvių kalbos įtraukimas šiame universitete į jo studijų programą reikšia pirmiausia paties universiteto noru sustiprinti savo lingvistines studijas. Kaip žinia, lietuvių kalba yra moksle ne vienur reikalinga, ypač slavų kalbotyros studijoms.

— **Be abejo, svarbu, kad pa-**

tys lietuvių plačiau susidomė-

tų gimtosios kalbos studijomis.

Kas, Tamstos nuomone, tam susidomėjimui sukelti būtų da-

rytina?

— Žinoma, čia gali būti įvai-

rių priežasčių ir būdų. Nema-

ža svertų gerų stipendijų suor-

ganizavimas, pirmiausia, be

abėjo, studentams lietuviams,

kurie pasirinkę lietuvių kalbą

savo studijų dalyku. Jau tam

sudaryta ir komisija, į kurią,

be kitų, įeina ir Lietuvių Fon-

do atstovas K. A. Girvilas. Be

to, atitinkamos, ypač kultūri-

nės organizacijos turėtų grieb-

tis informacijos ir propagan-

dos priemonių studentams pa-

traukti. (Pačios lietuvių stu-

dentų bei jaunimo organizaci-

jos, Lietuvių Bendruomenė ir kt.). Svarbios būtų ir atskiri asmenų pastangos šia kryptimi, nes asmeninis kontaktas neretai yra sėkmingesnis negu tik šiaip bendras dalyko užsi-

minimas ar koks straipsnis spaudoje. Lietuvių Fondas yra šioms lietuvių kalbos studijomis davęs reliatyviai nemažą įnašą. Dabar svarbu, kad ir kiti parentų ir savo dalį tam bendram reikalui įneštų, ypač skatinami jaunimą studijuoti čia lietuvių kalbą. Tik bendromis sutartinėmis pastangomis galėsime susilaukti geresnių vaisių, baigę pasikalbėjimą prof. P. Jonikas.

— **Kandidatas į senatą Robert**

Rowen kalbėjo apie artėjan-

čius rinkimus ir prašė parenti

jų balsavimo dieną. Albertas

Kerelis susirinkusiems primi-

nė Juozo Skeivio ilgus metus

dirbtą organizacijos darbą.

Jam buvo įteikta darbštumo

lentelė. Skeivys gražiai padė-

kojo už prisiminimą apie atlik-

tą darbą.

Mokytoja Anna Čereška pla-

čiai kalbėjo apie vietos moky-

klų reikalus. Jeigu Marquet-

te Parko mokyklos nebūs už-

pildytos vietos gyventojų vai-

kais, tai jos bus užpildytos to-

limesniais svečiais. Ji patarė

šiuo klausimu kiekvienam

rimtai susirūpinti.

Stasys Patlaba trumpai in-

formavo apie spaudos baltius

žmogą nuo vieno dolerio mo-

geigą. J. Bacevičius padėjo

kesčio, jeigu vyras jau yra

įmokėjęs du dolerius ir yra pil-

natėisis organizacijos narys.

Iki šio mėto ir žmona turėdavo

mokėti du dolerius, jei norėda-

vo gauti pomirtinę. Bagdžiaus

leitenantas Ed-

mundas Paulauskas, pasiryžęs išvežti ją į Vietnamą, o vėliau ir į Australiją. Šiose kelionėse jis rinks sutiktų lietuvių parašus. Originalią lentą su parašais, kaip brangenybę, parveš ir padės j muziejų.

Antanas Stakėnas paskubomis perskaitė iš vysk. V. Briz-

gio gautą laišką, pabrėždamas svarbesnes vietas.

Algis Regis pranešė namų

savininkams, kad kova dėl tra-

dicinio lietuvių laidojimo ka-

zimirinėse kapinėse laimėta.

Atėityje jau ir tose kapinėse

bus galima laidoti žmones be

girdžiančių kably. Iš bažny-

čios jau galima vežti mirusį

tiesiai prie duobės ir atlydėju-

sių žmonių akivaizdoje galima

jį palaikyti. Algiui Regiui ir

sklypų savininkams teko vesti

sunki ir karti kova dėl pagar-

baus laidojimo, bet ta kova

laimėta. Susirinkimas jam nuo

širdžiai padėjo.

J. Bagdžius pasiūlė atleisti

žmogą nuo vieno dolerio mo-

geigą, jeigu vyras jau yra

įmokėjęs du dolerius ir yra pil-

natėisis organizacijos narys.

Iki šio mėto ir žmona turėdavo

mokėti du dolerius, jei norėda-

vo gauti pomirtinę. Bagdžiaus

leitenantas Ed-

UNION PIER, MICH.
Lietuvių evangelikų ir katalikų pokalbis prie Michigan ežero kranto

Lietuvius katalikus ir evange-
likus laukia šeštadienį, liepos mėn. 25 d., 7 val. vak. Union Pier, Mich. (P. Lengvino vasarvietėje) nepaprastas įvykis. Bus rodomi filmai — skaidrės su paaiškinimais lietuvių kalba apie dabartines krikščionių bažnyčias. Filmas-skaidrės paruošė katalikų viešulė S. Noffke. Filmas rekomenduojamas evangeli-
kų ir katalikų bažnyčių.

Vakaras yra ruošiamas lietuvių ekleumeninio būrelio. Įžangai žodį tars Erika Dilys — Hollenderienė. Diskusijas po filmo praves kunigai V. Bagdonavičius, MIC ir Povilas Dilys, Evangelikų Reformatų Bažnyčios Superintendantas.

Visi kviečiami dalyvauti. Jokų rinkliavų nebus. P. L.

pasiūlymą susirinkimo dauguma priėmė, ir jis įsigaliojo.

Sekite lietuvišką spaudą ir radijo pranešimus apie namų savininkų organizacijos sekan-
tį susirinkimą. Stasys Patlaba

Sekmadienį, rugpjūčio 16 dieną, BUČO SODE WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS,
SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI.
VISĄ LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS
GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠ-
KIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS.
RUGPJŪČIO 16 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU
PIKNIKĄ.

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanaukas, President

Tel. 847-7747

OFFICE HOURS

Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.

Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.

Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.

No Business Transacted on Wednesday

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE. 2 YEAR MATURITY

5% PASSBOOK ACCOUNT

Now Insured to \$20,000.

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaitomas
POVILO LAURINAVIČIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kieti viršeliai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestelių, kaimelių ir dvasiškų išgyvenimai ir kit

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIENOSE.

Prašome siųsti čekį arba Mopey Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus.
Kai aitravai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštaviniai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiukų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. Antanas Baranaukas, **ANYKŠČIŲ ŠILELIS**. Didelio formato, spausdinta stambiomis raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. "Pūkus leidybos, kietais viršeliais, spalvotu aplanku, kainuoja 5 dol.
2. Jonas Minelga, **LABAS RYTAS VOVERE**. Didelio formato, drobės viršeliais. V. Veselkos iliustruota, 88 psl., 2,50 dol.
3. Janina Narūnė, **JAUNIEJI DAIGELIAI**. Eilėraščių vaikams. Gausiai iliustruota žvoniomis nuotraukomis, piešiniais ir ornamentais. 56 psl. Kainuoja 2,00 dol.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, **LAUMĖ DAUMĖ**. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Zemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.
5. Leonardas Žitkevičius, **SAULUTĖ DEBESĖLIUOS**. Eilėraščių vaikams. Dail. J. Pilipausko iliustruota, 64 psl., kainą 1,50 dol.
6. Antanas Vaičiulaitis, **GLUOSNIŲ DAINA**. Padavimai, parašyti puikiu stiliumi. Tinka jauniems ir suaugusiems. 127 psl., kainą 2,50 dol.
7. Jurgis Jankus, **PIRMASIS RŪPESTIS**. 14 novelių jaunimui ir suaugusiems. 213 psl., kainą 2 dol.

Nedaug kas žino, kad didysis Aukštųjų krašto ganytojas vysk. A. Baranaukas parašė Anykščių šilę, įrodyti nutautėjusiai šviesuomenei lietuvių kalbos lankstumą poezijoje. Panaikyme ir šiandien, kad tai jam pavyko. Apžiūrėkime, ar šiuo laiką mūsų jaunieji nepervertina TV ekrane nusilptosios svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia pamiršti poetai ir rašytojai savo kūriniais toli pralenkia pigių išsireikimų kasdieninius artistus, sukurdami žodžių žaisme samoningus ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gėlmėse, liekančius visą amžių.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

TURISTŲ ĮSPŪDŽIAI LIETUVOJE

Širdis džiaugsmu suvirpa ant gimtosios žemės atsistojus. antrą kartą linksmai suplaka lėktuvui į dausas pasikėlus

Nors mūsų broliai sesės maskuotas, bet esmė toks pat. Dėlto širdis palenovėja, kai Vakarų lėktuvai iš Sovietų vergu immerijos pasikelia į dausas grįžti į laisvę, bet ta nati širdis lahai nasunkėja, atsiminus, kad tėvynėje like brangieji yra be areliacijos ir asaneos nelikti aiškiai genocido tikslu siekiančių okupantų malonei ir nemaloni.

Dėl to pasikalbėjimu su grūžiais mintys atpasakojamos bendrai.

Šiemet ekskursiu į Lietuvą, atrodo, bus daugiau kaip kitais metais. Vienu metu birželio pirmojoje pusėje į Vilnių tuo parvėžiu laiku buvo atskridusios trys lietuvų ekskursijos — dvi iš Kanados, viena iš New Yorko.

Kaio senovėje visi keliai į Romą vedė, taip šiandien visi lėktuvai į Vilnių skrenda, vien per raudonąją Maskoliją, kiti tiesiai — per satelitinę Lenkiją.

Vilniaus miests brukavots, asarėlėms risavots

Mūsų lėktuvai, sovietinis Eroflot, iš Varšuvos per gerą valandą atskridęs pradėjo leistis į Vilniaus aerodromą, pradėjo pasakojimui vienas iš trijų ekskursijų dalyvių.

Vilniaus aerodrome įspūdis negeresnis kaip Varšuvos, gal tik liūdnescis, kad Lietuvos žemėje pirmieji ekskursantus pasitiko ruskiai, tik ne su gėlėmis, o su visokiais rusiškais formuliais ir visus išrikiavę

Sovietų Sąjungoje medalius gauna ne tik partijos ištikimieji, bet, kaip matome, ir šunys. Šis čempionas dažnai nugalė savo konkurentus, rusiškų šunelių, nes jis kilęs iš rusų pagrobto suomių Karelijos ir priklauso "eskimu" rūšiai.

išilgai stalų pradėjo nebe po četmodanus ir valizas knistis, o statiai rausti, ardyti ir laukan mētyti.

Aerodromo pastatas buvo modernesnis ir švaresnis kaip Varšuvos, su dideliais langais sienose, pro kuriuos jau matėsi minia ekskursantų, susirinkusių pasitikti giminių bei artimųjų. Deja, nebuvo laiko net per langus pasisveikinti, reikėjo žiūrėti, kad

maskoliai nenudžiūtų atsivežtų asmeninių daiktų ir dovanų. Knisnėjimosi buvo toks aršus, kad ekskursantai nebetekę kantrybės pradėjo bartis. Bet ką gelbės barimas, kad tie lyg mulai lietuviškai nesuprantai! Visa muitinė ir dokumentų kontrolė buvo maskolių rankose. Kol per visus koštuvus praėjom, užtruko keletą valandų.

Pro muitinės langus matėsi tikros dangaus ar pragaro prievarčių scenos. Žmonės su gėlių puokštėmis veržėsi prie langų ir apžinę savo laukiamus svečius stovint prieš muitininkus, šūkavo, rankomis mostagavo ir oro bučkus siuntė, vien iš džiaugsmo juokėsi, kiti verkė; muitinės valdininkai (čėnauininkai) juos šalin varinėjo. Pagaliau, mums negalint su ruskiais baigti, mūsų artimieji palengva nuo langų pranyko...

Daugumas turėjo pat užsimokėti dolerių, jei nusiūstytą muftą, kartais keleriojai pralenkiantį prekę kainą. Pavyzdžiui, muitininkai skarelė leidė giminių nemokamai vežti tik po tris, o kas daugiau, tai už dolerio vertės skarelę ("babuška") gavo sumokėti muftą po 7 dolerius!... Ypatinai skaudžiai jautėsi rausvieji ekskursantai, kurie to nesitikėjo.

Dar skaudesnis reginys buvo, kai jau muitinės vargus atlikę keliauninkai buvo išleisti pro duris lankan, kur arčiau durų pamatė nebe savo artimuosius, o uniformotus ir barabaniniais rusiškais pusautomatiniais šautuvais (būp-mashineguns) ginkluotus maskolių kareivius... Tokių priskaitė lygiai tris dešimtis! Visi nustebę ėmė palydovų klausinėti, ką tai reiškia? Buvo paaiškinta, kad tai tik atsargos dėlei, kad susirinkę minios giminių, turistų belaukdami nepradėtų "revoliuciją" kelti. Kai kurie savo mylimuosius radome atokiau nuo muitinės mus seniai belaukiančius; kitus tik jau prie viešbučio. Kiek džiaugsmo ir skausmo asarų matė tas Vilniaus meksfaltuotas brukas...

Kaip Inturisto piemenės avelės gano

Visi ekskursantai autobusais buvo nuvežti į jau pagarsėjusį Gintaro viešbutį, kur juos globoti ir ganyti paėmė gabi, energinga ir labai akyli "Inturisto" tarnautoja lietuvė Karvelytė. Kaip akylai ji savo avelės ganė, parodė toks pavyzdys. Vieną vakarą dingo iš viešbučio vienas ekskursijos narys. Ganytoja tuojau įrįstė tos ekskursijos vadą kamantinėti, kur esąs jo grupės narys, pagrąsindama, kad jis už savo grupės narius yra atsakingas ir galės būti nubastas ir ištremtas! O tas žmogus, matyt, bus susitaręs, nusisamdęs taksi ir išvažiuos kur

Gen. Grigorenko ne vienas

Pavėluotos žinios apie teismus raudonojoje armijoje

MASKVA (WI). — Nuo 1968 metų Maskvoje nelegaliai spodiškai pasirodantis pogrindinis laikraštėlis "Aktualių įvykių Kronika" praneša, kad sovietų korveto kapitonas Genatas Gavrilovas buvo nuteistas mirties bausme ir mirties sprendimas sušaudymu jau įvykdytas.

Tai yra pirmoji po Stalino mirties politinio priešo armijoje egzekucija. Kapitonas Gavrilovas prieš keletą mėnesių buvo teisiamas drauge su vyr. leitenantu Paramonovu ir kitu jūrų leitenantu.

toliau savo artimųjų ar savo gimtinių aplankyti, kur nebuvo gavęs leidimo nuvykti. Nežiūrint, kaip išsimiklinę yra turistų palydovai, šimtus kartų atsakinėjami į klausimus, dėlko neleidžia lietuviui nuvažiuoti Lietuvoje į savo gimtąją vietą, savo buvusios tėviškos ar tėvų kapų aplankyti, atrodo, kad jiems patiems į tokius klausimus atsakyti yra sunku. Net iškalbingoji panelė draugė Karvelytė aiškina sumažėjus.

Kadangi turistams programos yra Inturisto taip sudarytos, kad ko mažiau teatlieka laisvo laiko, mažai ką gali pats pavaikščioti, pavažinėti ir pastebėti. Tik, kur užėisi, vis tų rusų sutikti, net krautuvėse kokio maskolka ko nors paklausus nachališkai atsako "Neponimaju!" Žinoma, gauna tokį pat atkirtį ir taip santykių aštrėjimas auga. Vietiniai lietuviai jų pradeda nekęsti, kaip erkių, nes tokiais jie vis labiau darosi. Dažnai ir krautuvėse įvyksta susikirtimai. Maskolkos nebesilaiko eilės ir lenda vietiniams už akių, o gavusios pastabą išdidžiai atkerta, kad "my vas aslabadili!" reiškia "osvobodili!" (mes jus išlaisvinome). Lietuviai, žinoma, neatsilieka skolingi. Paštas ne tik Vilniuje, bet visoje Lietuvoje jau kiauari rusiškas. Tatai matome iš gaunamų laiškų vokių ir antspaudų. Bet blogiausia, kad ir prie laiškų skirstymo rusai lenda, nemokėdami net lietuviško adreso perskaityti...

(B. d.) J. Pr.

Tie trys karininkai priklausė vad. "Liaudies visuomeniškai politinės krikščionybės sąjungai" ir "Geresnių politinių teisių sąjungai". 1968 metų rugšėjo mėnesį minėtasis povandėminių laivų korvet-kapitonas Gavrilovas išleido nelegalią brošiūrą, kurioje be kitko buvo pareikšta: "Komunistų partija turi būti mokytoja, o ne absoliutė valdovė". Vėliau abidvi tos sąjungos susijungė ir pradėjo leisti nelegalų laikraštį.

Per tardymus korvet kapitonas Gavrilovas vengė išduoti savo nelegalios organizacijos narius, tačiau kiti su juo kaltinamieji palūžo ir išdavė visus 30 jūrų ir sausumos kariuomenės karininkus, kurie bėgint visi buvo suareštuoti. Jie visi, kaip ir Gavrilovas, buvo dideli pašalinintojo Čekoslovakijos kompartijos šefo A. Dubčeko šalininkai.

Ryšių su tuo nurodoma, kad jau 1967 metų gale ir 1968 metų pradžioje įvyko eilė politinių teismų, kur buvo teisiami profesoriai, studentai ir Leningrado štabo karininkai ir visi buvo nuteisti drakoniškomis bausmėmis. Vyriausias kaltinamasis anksčiau buvęs Tibeto tyrinėtojas profesorius Ogurcevas. Po to raudonosios armijos laikraštis "Raudonoji Žvaigždė" skundėsi, kad sovietų karininkų tar-

je susituokimų ir krikštijimų bažnyčiose padaugėjo.

Kad Gavrilovas buvo suimtas Talline (Estijoje). Tuo pačiu metu Varšuvoje buvo suimti operinis smuiklininkas Karvackis ir abudu buvusio Lenkijos ministerio ir generolo Zavadskio sūnūs. Jiedu buvo kaltinti palaikę konspiratyvius ryšius su Leningrado garnizonu. Šia proga reikia pastebėti, kad ir pasikėsintojas prieš Brežnevą leitenantas Iljinas taip pat buvo kiles iš Leningrado garnizono.

Tie pavėluotai Vakarus pasiekę įvykiai rodo, kad buv. Prunzės akademijos kibernetikos profesorius generalmajoras Dr. Petras Grigorenko, kurį sovietų žvalgyba po visokių kitokių metodų pagaliau uždarė beprot-namyje, nebuvo išimtis ir nebuvo vienas toks sovietų armijoje. Kaip Grigorenko, taip ir Gavrilovas buvo aukštai išlaivinti karininkai, turėję glaudžių kontaktus su intelektualų ir studentų sluoksniais.

KALEDŲ PREZENTAS

Vaikų darželio mokytoja klausia Jonuko: "Pasakyk, Jonuk, ką manai duoti dovanų savo mažyčiui brolui per ateinančias Kalėdas?"

"Nežinau", atsakė Jonukas.

"Pernai aš jam daviau koldiusą".

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

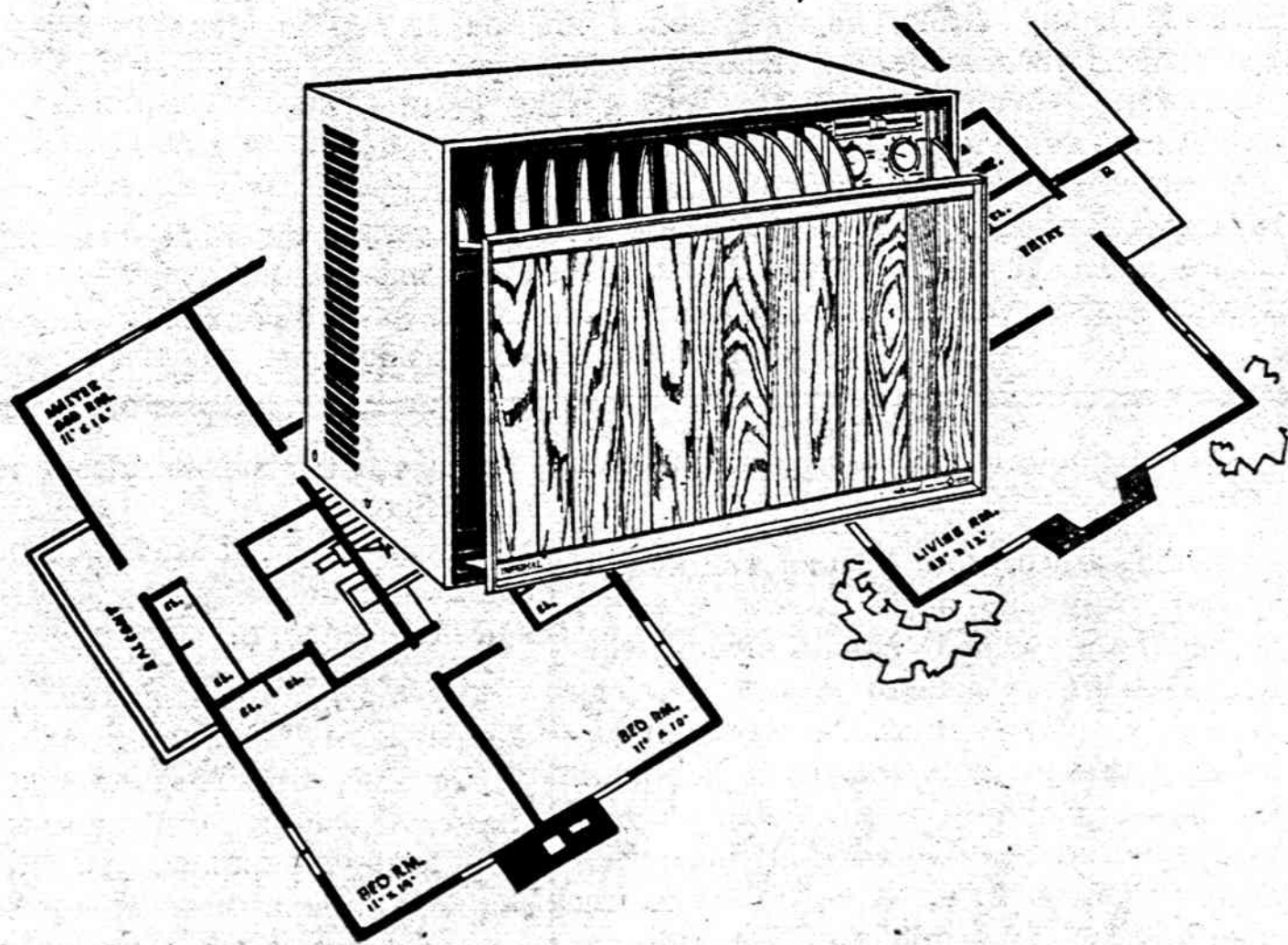
- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In-surance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studi-joms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų na-riams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 i metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Now at GLASER'S

Airtemp Imperial makes any room a living room

Life's worth living with Airtemp Air Conditioning.

Is your place unlivable because of the heat, humidity or pollen dust? An Airtemp Imperial will make any room come alive.

- Powerful enough for your largest room. 10 models ranging from 6,500 to 18,000 BTU's.
- Quiet enough for your bedroom. Double-seal bulkhead quiets street and operating sounds.
- Handsome enough for your best room.

Don't let the weather take your "home" away from you. Reclaim it today. Call or come in. And get an Imperial and start living again.

AUTHORIZED AIRTEMP DEALER CHRYSLER CORPORATION

ENTER THE QUIET WORLD OF AIRTEMP AIR CONDITIONING

Glaser's Furniture and Appliance Co.

5115-5123 So. KEDZIE AVE.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA locations \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Protekcionizmo politika

Protekcionizmu paprastai yra vadinama tokia politika, kuri siekiasi apsaugoti tautos ūkį, labiausiai vidaus pramonę, nuo užsienio konkurencijos. Tokiai apsaugai yra naudojamos įvairios priemonės, bet dažniausiai protekciniai muitai. Importuojamiems iš užsienio prekėms yra uždėdami tokie aukšti muitai, kad tos prekės negalėtų būti pardavinėjamos pigiau, negu pačioje valstybėje gaminamos prekės. Vienas ryškiausių pavyzdžių gali būti tekstilinė pramonė, kuri nebepajėgia atlaikyti konkurencijos. O Amerikos tekstilės pramonės pats didžiausias konkurentas yra Japonija. Per paskutinius kelis metus tekstilės importas iš Japonijos labai padidėjo. Visai tad suprantama, kad Amerikos tekstilės pramonė pradėjo reikalaoti apsaugos.

Kaip minėjome, konkurencijai pašalinti paprastai yra naudojami dideli muitai. Tačiau yra ir kita priemonė, kuri taip pat yra gana efektinga: būtent nustatymas kvotų importuojamiems gaminiams ir prekėms. Kvotų sistema yra apribojamas importas: įsileidžiamas tik nustatytas kiekis tų ar kitų prekių ar dirbinių. Kartais kvotos yra numatomos ir žaliavoms.

Amerikos prekyba su Japonija yra viena pačių didžiausių ir siekia bilijonus dolerių. Suvaržymas prekybos, savaime suprantama, pakentų tų kraštų santykiams. Buvo dedamos pastangos, kad to neatsitiktų. Tik prieš kelias savaites į Washingtoną buvo atvykusi Japonijos delegacija tartis dėl eksporto — importo kvotų „savanoriško“ nustatymo. Delegacijai vadovavo užsienio ministeris Aichi ir tarptautinės prekybos ir pramonės ministeris Miyazawa. Derybos daugiausia lietė tekstilę iš Japonijos buvo reikalaujama, kad ji savanoriškai sutiktų tekstilės eksportą į Ameriką apriboti: eksportuoti tik tiek, kiek buvo eksportuojama 1968 metais.

Derybos buvo nesėkmingos: japonai nesutiko sumažinti eksportą tiek, kad jis nepasiektų 1968 metų tekstilės eksporto. Tuo po to prasidėjo iš Amerikos tekstilės pramonės dar didesnis spaudimas, kad valdžia imtųsi priemonių jai apsaugoti. Girdi, jeigu nebus nieko daroma, tai ji nepajėgs išlaikyti, nes negalės atlaikyti konkurencijos. O tai reikš, jog nemažas skaičius darbininkų neteks darbo. Neatsilikti nei unijos: jos taip pat pradėjo reikalaoti „apsaugos“.

Viso to pasekmė buvo ta, kad Kongrese ėmė pasireikšti vis didesnė ir didesnė protekcionizmo šalininkų

SOVKOMAS VERKSLENA

Savo laiku Chruščiovas pažėjo ne tik Ameriką pavyti, bet ir pralenkti. Įsakė sėti kukurūzus, kelti gamybos vystymą, moksle pažangumo siekti. Žinoma, iš to gamybos produktų nepagausėjo ir jų kokybė nepagerėjo, bet smuko. Brežnevas ir Kosygnas užpykė Chruščiovą velniop nuvižo. O Amerika vis žengia pirmyn. Tas baisiai sukiršino sovkomus. Amerikos pasisekimas užrū-

itaka. Wilbur Mills vadovaujamas priemonių ir būdų komitetas jau baigia paruošti įstatymo projektą, kuris, kaip skelbiama, nustatys kvotas ne tik tekstilėi, bet taip pat importuojamiems batams, drabužiams ir daugeliui kitų dalykų.

Tai jau visai aiškus postūkis į protekcionizmo politiką, nuo kurios per paskutinius trisdešimt penkerius metus Amerika stengėsi atsiriboti. Prisiminkime tik prezidento Kennedy dėtą pastangą, susijusias su protekcinėmis muitų sumažinimu. Amerika tada stengėsi paveikti kitas valstybes, kad jos kaip galima labiau sumažintų muitus. Iš dalies to buvo pasiekta: muitai šimtams ir šimtams įvairiausių dirbinių buvo sumažinti. Buvo pasirašytos ir atitinkamos sutartys, kurias pasirašė per penkiasdešimt valstybių, dalyvavusių muitų konferencijoje, įvykusioje Šveicarijoje.

Kam naudingas yra protekcionizmas? Kokia iš jo nauda gyventojams to krašto, kur jis yra praktikuojamas?

Kaip jau buvo minėta, protekcionizmas reiškia tokia politika, kuri vyriausiai stengiasi apsaugoti krašto pramonę nuo užsienio konkurencijos. Suprantama, kad suvaržymas tekstilės importo iš Japonijos bus naudingas Amerikos tekstilės pramonei. Naudingas jis bus ir tiems darbininkams, kurie dirba toje pramonėje, nes apsaugos juos nuo darbo netekimo.

O ką gero tas protekcionizmas atneš kitiems gyventojams, milžiniškai jų daugumai?

Nieko gero. Dėl sumažėjimo importuojamų tekstilės medžiagų, jų kainos žymiai pakils. Kai kurie apskaičiuoja, kad kamšos iš tų medžiagų siuvamiems drabužiams gali pakilti nuo 15 iki 25 nuosimčių!

Vadinasi, dėl apsaugojimo tekstilės pramonės ir kelių ar keliolikos tūkstančių darbininkų interesų gali labai skaudžiai nukentėti milijonai ir milijonai žmonių. Nukentėti ta prasme, kad jiems teks daug brangiau mokėti už drabužius.

Kadangi kvotų pagalba yra pasinešta suvaržyti batų ir daugelio kitų dalykų importą, tai už tuos dalykus gyventojams teks brangiau mokėti.

Sakoma, jog lazda turi du galus. Tai reiškia, kad kitas lazdos galas gali būti atkreiptas prieš tos lazdos savininką. Šiuo atveju Ameriką, kuri yra pasinešusi panaudoti „protekcionizmo lazda“ prieš Japoniją, o taip pat ir prieš kitas valstybes. „Protekcionizmo lazdos“ palietos valstybės, tos lazdos antrą galą gali ir prieš Ameriką atsukti: vadinasi, gali iš Amerikos mažiau importuoti prekių arba importuojamiems dalykams uždėti labai aukštus mokesčius.

Jeį taip atsitiktų, tai išsivystytų tikras „prekybos karas“, nuo kurio nukentėtų ir Amerikos ir kitų valstybių gyventojai.

nistų ir darbininkų partijų pasitarimo priimta Pagrindiniame dokumente pabrėžiama, kad pastarųjų metų mokslo ir technikos revoliucija tapo vienu iš pagrindinių kapitalizmo ir socializmo istorinio lenktyniavimo barų. (64 psl.).

Kaip ir visi sovkomai, taip ir Žiugžda sovietizmą vadina socializmu. Jie vadinasi ir komunistai, bet jų komunizmas tik panašumą teturi į socializmą ir komunizmą. Faktiškai tai nėra tas pats — tai visai naujas Lenino kūrinys, kurį galima vadinti sovietizmu arba sovietiniu komunizmu.

Taigi, tarp kapitalizmo ir sovietizmo vyksta lenktynės. Rusiškasis sovietizmas nieku būdu nepajėgia pavyti kapitalizmą, ypač JAV-bių. Negalima sakyti, kad sovietizmas negali būti JAV-bių konkurentas, bet ten trūksta gal ne tiek protų, kiek laisvės. Kūrybos vystymuisi laisvė būtina, o Sovietijoje jos nėra. Ten yra ir ne proletariato, bet taip vadinamos Sovietų Sąjungos komunistų partijos diktatūra, kur laisva kūryba neįmanoma, nes visada ir visur pabrėžiama, jog visam šalies gyvenimui vadovauja kompartija.

„Valstybės valdyme Komunistų partijos vadovavimo linkmės rolė pasireiškia įvairiose formose. Svarbiausioji iš jų ta, kad partija stato mokslu pagrįstus uždavinius, nustato valstybiniam aparatui svarbiausią veiklos kryptį, formuoja vidaus ir užsienio Sovietinės valstybės politinį liniją“. (Administratyvoje pravo, Moskva — 1967, 52 psl.).

Net koku skaityti: „partija stato mokslu pagrįstus uždavinius“. O tas jų mokslas — melo ir piktybių mokslas. Jeigu nukrypti nuo sovkompartijos nustatytos linijos, atsidursi priverčiamųjų darbų stovykloje arba psichiatrinėje ligoninėje. Neatrodą, kad čia pavyzdžiai būtų reikalingi.

R. Žiugžda savo straipsnį grindžia leninizmu: „V. Leninas savo genialiaime veikalme Imperializmas, kaip aukščiausiojo kapitalizmo stadija dar 1916 metais, kalbėdamas apie kapitalizmo vystymąsi, pereinantį į monopolitinę stadiją, pažymėjo, kad monopolizuojamos apmokytos darbo jėgos, samdomi geriausi inžinieriai“ (Kom. Nr. 11, 64 psl.).

Ką Leninas kalbėjo 1916 m. apie imperializmą ir kapitalizmą, tai šiandien matome vadinamoje Sovietų Sąjungoje — tai imperialistų diktatūrinę valstybę, su pilnutine monopolija ir jau išugdyta raudonąja buržuazija, tik menkuma protų. Tad R. Žiugžda ir pradeda graudų verkšlenimą:

„Mokslo ir technikos revoliucijos sąlygomis JAV tuoj pat labai paastrėjo kvalifikuotų kadru problema. Buvo paskaičiuota, kad, norint išlaikyti ekonominio vystymosi tempus dabartiniame lygyje, JAV pramonei reikia kasmet dar po 75 tūkstančius naujų inžinierių. Tuo tarpu JAV aukštojo mokslo įstaigos per metus išleidžia jų tik iki 45 tūkstančių. Taip JAV monopolijų vadovai priėjo išvados, kad vienintelė išeitis — atsigaubti likusius 30 tūkstančių iš užsienio...“ (ib.).

Žiugždos ašaros pagrįstai liejamos. Į JAV-es ne tik inžinieriai, bet ir kitų profesijų žmonės mieliai važiuoja ir, jei galima, leidimą, nuolatiniui apsigyvena, o iš Sovietijos kas tik gali, net gyvybe rizikuodami, bėga. JAV nepajėgia paruošti inžinierių kiek joms reikia, o Sovietijoje, kaip jų spauda skelbia, galybė visokių mokslų ir dešimtims tūkstančių išleidžia inžinierių, bet JAV-bių pavyti nepajėgia. Amerikoje darbininkai socialiai pavalgę, turi namus, automobilius (šeimos net po kelis), o Sovietijoje, šventas ar kita proga, reikiama, kad darbininkas daugiau įtemptų jėgas gamybai. Stai:

„Šiuo metu pagrindinis komunistų rūpestis, — sako partinio būrio sekretorius. Aleksandrovas, — mobilizuoti kolektyvą prideramai sutikti 100-ąsias Vladimirio Lenino gimimo metines, įvykdyti prisiimtus jubilejaus garbei didesnius išpareigojimus kelti darbo našumą ir gerinti gaminių kokybę“. (Komunistas Nr. 3 (549), 1970 m., 70 psl.).

„Pridėkime prie to, kad JAV monopolijos ypač stengiasi privilioti stambiausio masto mokslininkus. Neatsitiktinai 24% JAV Mokslų akademijos narių — žmonės, kurie aukščiausią išsimokslinimo laipsnį gavo kitose šalyse. 16 iš 43 JAV piliečių, kuriems buvo suteikta Nobelio premija, buvo mokslininkai „iš importo“ (Žiugžda, ib. 65 psl.).

O Sovietų Rusija ar tų stambiausio msto mokslininkų nevilioja? Viliuoja, tik niekas nesirūpina vykti į tą žemiškąją pragarą — prie progos sovietai juos tik pagrobia. Iš Sovietijos kas tik gali bėga į laisvąjį pasaulį, ypač į JAV-es.

Visų čia minėtų motyvų vedinas, sovietinis diplomatas kvieslingas Robertas Žiugžda JAV-bes vadina parazitais, o parazitais yra tas, kad gyvena svetimu darbu. Atvykę į Ameriką žmonės patys sau užsidirba pragyvenimą ir dar valstybei gerą daro, o Sovietijoje iš darbo žmogaus reikalauja tik didinti gamybą, mokėdami elgetos duoklę

PAGERBĖ KASUBA

Antanas Kašuba, Jungtinių Valstybių taupymo ir skolinimo bendrovių kontrolierių sąjungos Čikagos apygardos padalumo yra išrinktas „Metų ketvirčio kontrolierium“. Šis atžymėjimas yra pripažinimas jo ilgų metų darbo ir pasižymėjimo specialiose studijose ir tyrinėjimuose taupymo ir skolinimo bendrovių heciantuose klausimuose. Tai yra išskirtinis garbės atžymėjimas.

A. Kašuba nuo 1959 m. yra viceprezidentas ir kontrolierius Standard Federal Savings and Loan Association, esančios 4192 Archer Avenue. Jis buvo pagrindinis šios bendrovės dabartinės atsakomybės ir elektroninių kompiuterių procedūrų nustatytojas.

Palikęs Lietuvą, tuo metu išgyvenančią pakartotiną priešo įsibrovimą, į šį kraštą iš Vokietijos jis atvyko 1947 metais. Prieš pradėdamas dirbti Standard Federal bendrovėje, jis buvo federalinės valdžios revizorius taupymo bendrovėms tikrinti, o dar anksčiau, nuo 1949 iki 1956 metų, jis dirbo Home Federal taupymo ir skolinimo bendrovėje, kaip atsakomybės vedėjo pavaduotojas. Lietuvoje nuo 1934 iki 1940 metų jis buvo viešo atsiskaitymo įstaigų revizorius.

Antanas Kašuba, ir jo žmona Angelė, turi vieną ištękėjusią dukrą, du anūkus, ir jaunesnę dukrą, studijuojančią Illinois universitete, Čikagoje.

Tikrintojas

— š. m. birželio 30 d. Lietuvos atstovas, J. Kajecas, dalyvavo Apaštališkojo Delegato JAV-bėse surengtame priėmime, J. Šventenybės Popiežiaus Pauliaus VI septintosios vainikavimo sukakties proga.

ir niekad neįvykdomais pažadais, tačiau jų darbo vaisiais minta SSKP nariai — raudonieji parazitai. J. Maziukas

VLADAS CIVINSKAS

BRANGIEJI AKMENYS

43

Daug ir gražių akvamarinų randama bent keliose Uralo kalnų vietose. Pagrindiniai akvamarinų laukai čia yra netoli Mursinsko ir Šaitankos miestelių Sverdlovsko apylinkėse, o taip pat prie Sanarko upės pietinėje kalnų srityje. Akmenys gana geri, kristalai nuo kelių milimetrų iki 30 cm. dydžio. Visur su jais randami topazai, ametistai, juodieji turmalinai, dūminis kvarcas, laukų spatas ir kiti brangūs mineralai. Produkcijos dydis nežinomas. Akmenys šlifuojami Sverdlovske.

Akvamarinų randama ir kitose Rusijos vietose, ypač rytiniame Sibire, bet pati turtingiausia jais sritis yra Užbaikalis. Pagrindiniai šios srities akvamarinų laukai yra Adun Chalon kalnuose prie Šilkos upės, įtekancios į Amurą, o taip pat Uralo upės pakraščiuose. Čia akvamarinai žinomi jau nuo 1723 m., bet iki šiol dar laikai neišnaudoti. Adun Chalon akvamarinai yra žalsvai melsvi, melsvai žalsvi ir dangaus mėlynomo spalvų, aukštos kokybės kristalai, proporcingai imant, daugiau, negu Uralo kalnuose. Čia randami akmenys labai įvairaus dydžio, neretai kristalai po 10 cm ilgio ir 5 cm skersmens. Pats didžiausias akmuo rastas čia 1796 m., jis svėrė 5 pūdus (180 svarų), ir visas buvo tinkamas šlifavimui. Kartu su akvamarinų

visur randami ir kiti berylo akmenys, o taip pat topazai, kvarcas.

Burmoje ir Ceylone, kraštuose, turtinguose visokiais brangiaisiais akmenimis, akvamarinų labai maža. Jų yra bent keliolikoje vietų Indijoje — Coimbatore, Kanguay apylinkėse, Madras provincijoje, Punjab ir Ajmer distriktuose, bet visur jų nedaug, ir nė viena šių vietų didesnės komercinės reikšmės neturi.

Australijos akvamarinų ištekliai taip pat menki. Jų daugiau randama tikta NSW provincijoje. Iš Europos kraštų minėtina tikta Airija, kur Mourne kalnuose rasta nemaža puikių melsvai žydrų akmenų. Jų randama ir daugelyje vietų JAV — Alexander County N. C., Mitchell County N. C., Oxford County Maine, Royalstone, Mass. ir kt. Bet visur nedaug, kokybė vidutinė ar prasta. Geriausi akmenys randami prie Mount Antero, Colo., bet jie smulkiečiai ir dažniausiai neverti šlifos.

PERIDOTAI

Pagal vardą peridotai yra vienas naujausių narių brangiųjų akmenų šeimoje, bet nėra abejonių, kad šiuo vardu vadinamas akmuo buvo plačiai žinomas ir mėgiamas prieš daug tūkstančių metų. Apie seną šio akmenį praeitį jau liudija ir archeologiniai radiniai, ir tūkstančių metų pėdsakai pačiose žymiausiose jo kasyklose, o atidžiau tiriant senuosius rašytinius šaltinius, ir senasis akmenis vardas pamažu ima aiškėti iš pračities ūkanų.

Pavyzdžiui Plinijaus Senojo pastaba „Historia Naturalis“ 37me tome, kad „topazas tebėra labiausiai vertinamas akmuo dėl savo žaltimo“, visiškai netinka mūsų dienų topazui, bet užtat tinka peridotui. Kai Biblijos Jobas, aukštindamas išmintį, pasakė, kad „ir Etiopijos topazas nėra jai lygus“, taip pat negalėjo turėti galvoje topazo, kaip tada, taip ir dabar visai svetimo Etiopijoje akmenis, bet greičiausiai galvojo apie mūsų dienų peridotą, tau tada randamą artinoje Etiopijos kašmynystėje. Pagaliau ir sala, iš kur pagal Plinijų Senąjį buvo gautami bemaž visi antikinio pasaulio topazai ir kuri buvusi kažkur Raudonojoje jūroje, kaip tik ir atitinka Zabergedo arba Šv. Jono salą vakariname Raudonosios jūros pakraštyje, iš kur iki dabar ateina patys gražiausi ir geriausi peridotai, bet kur nėra ir niekad nebuvo topazų.

Pagal savo cheminę sudėtį ir fizines savybes peridotai yra žalioji mineralo olivino, dar žinomo chryzolit vardu, atmaina. Geriausi akmenys yra visiškai skaidrūs, žalumas gilus, primenantis alyvmedžio vaisių, intensyvumu ir atspalviu gerokai primenantis emeraldą, dėl ko dažnai vadinamas „emeraldų vakare“. Akmenys spalva gali kiek įvairuoti, vienuose specimenuose ji kartais kiek šviesesnė, kituose tamsesnė, bet bendras žalumo charakteris visada bus tas pats, neleidžiantis suklysti. Be savo spalvos peridotai turi ir kitą bendrą su emeraldų savybę: jis, kaip ir eme-

raldas, malonus ir poilsingas pavargusioms akims.

Skaidriųjų olivinų pasitaiko ir kitokių spalvų. Geltonieji arba truputį alyvinio geltonumo olivinai ir žinomi olivinų vardu. Išlyskusiai geltono žalumo akmenis žinomi, kaip chryzolitai. Nė vienas šių akmenų neturi peridoto spalvos ir puikumo. Kartais netgi rimtoje brangenybių parduvėje jie gali būti vadinami kitokiais „gelšvaisiais peridotais“, bet šis vardas bus tik klaidinantis. Tarp olivinų ir chryzolitų iš vienos pusės ir peridotų iš kitos skirtumas bus toks, kaip tarp emeraldų ir akvamarinų, tik niekas akvamariną melsvai žalsvuju emeraldą nevadina.

Peridotai, kaip ir visi alyviniai, yra magnezija — geležies silikatas, kurio sudėtyje — 39.73% silicio, 50.15% magnėzijos ir 9.19% geležies oksido ir po truputį čia manganas ir aluminio oksidų. Kristalizacija — ortorombinė, dėl ko akmenis refrakcija yra dviguba. Refrakcinis indeksas yra tarp 1.658 — 1.678, nedidelis, bet šviesos žaidimas akmenyje dėl dvigubos refrakcijos yra įspūdingas. Lyginamasis akmenis svoris yra 3.40, kietumas Mohs skalėje tarp 6.5 — 7. Jis lengvai režia stiklą, kietesnis už granatą, bet kvarco akmenis už jį jau kietesni. Taip pat jis minkštesnis ir sunkesnis už emeraldus. Peridotai tinka visiems papuošalams, bet žieduose patartina jį dėvėti atsargiau. Sužeistą peridotą perslifuoti ir nudailinti nėra sunku.

Geriausiai peridotai atrodo moderuotame briliantiname šliffe, parodančiame visą akmenį grožį. Dažnai jis sutinkamas ir emeraldiniame šliffe, bet apvaliu šlifu niekad nešlifuojamas.

Olivynas, kaip mineralas, randamas daugelyje vietų — Bohemijoje, Australijoje, Ceylone, Brazilijoje, Kongo, Pietų Afrikoje, Arizonoje, Havajuose ir t. t., bet kaip brangusis akmuo, jau retesnis, o peridotai, kaip ir aleksandritai priklauso prie rečiausių ir greičiausiai išsibaigiančių brangiųjų akmenų. Kaip senovėje, taip ir dabar, gražiausi ir geriausi peridotai randami Zebirgeto saloje Raudonosios jūros vakariniame pakraštyje už 38 mylių į rytus nuo Berenicos uosto Egipte. Zebirgeto akmenys yra gilus alyvinio žalumo, ne per tamsūs, su vos pastebimu želsvumo atspalviu, kiek ryškesniu koncentruotoje į akmenį šviesoje, bet svarbiausia jie ir pakankamo didumo.

(Bus daugiau)

BRANGENYBIŲ PREKYBA

TERRA

Savininkai V. ir U. CIVINSKAI

Brangieji akmenys — Aukso ir kt. papuošalai — Sveicatė laukdami. Taip pat — kristalai, sidabras, porcelianas ir visos kitos dovaninės prekės. TERRA, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. 434-4660

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSEKJA IR MOTEKŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 3/4-3012

DR. S. BIEZIS
Telefonai: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kasdien nuo 10 iki 12 val. vak. 7-8
užtikrina antrą dieną ir penktadienį.
Išleidžia ir sekdamas, ošias uždarytas.
Rez. 3241 WEST 63rd PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7668

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-5849
Rez. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treč.
ir sekmadienį, tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2407 W. 71st STREET
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
—, antr., penkt., 10-4, ir
sekmadienį, 10-2 val.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSEKJA IR MOTEKŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiepia, skambinti 3/4-3001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3944 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadienį, uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rez. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.

DR. ED. MARKUNAS
LIETUVIŲ OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2634 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p., antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadienį
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadienį, uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val. antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadienį, ir trečiadienį,
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Sėkmadienį
nuo 2-4 po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rez. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšiepia, tai telef. GI 8-6195

Bažnyčios reformos dar tik prasidėję

Amerikos kunigų tarybų nacionalinės federacijos buv. pirmininkas kun. Patrick O'Malley pasisakydamas dėl dangelio pakitimų Katalikų bažnyčioje, pareiškė, kad bažnyčia dar "turi eiti ilgą kelią kaip liturgijoje, taip ir kitose srityse".
Kas dabar vyksta, yra reiškinys, kad kunigai labiau ir labiau moko žmones vertinti sąžinės laisvę, patiems apsispręsti kaip pavyzdžiui gimdymo kontrolės klausimais.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8. Seštadienį 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš vieno atstumo.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRONTier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS
ORO VESINTUVA
SIANDIE
PIRKSI, GAUSI IR VESINSIES
TAD, NIEKO NEBELAUK
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIOJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11 val. ryto,
seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadienį 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ŠIA VASARA TRYS
EKSKURSIJOS.
I LIETUVĄ

Gegužės 28, liepos 14 ir rugpjūčio 31
Kiekviena kelionė tris dienas. Vietų
skaičius ribotas. Registracijos
tuojau. Išrūpiname leidimą ilgesni
laiką pabūti Lietuvoje. Paruošiam
dokumentus atsivesti gimines
Ameriką.

Kreipkitės į
WALTER RASK - RASCAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

Tiskiriant protiniai nesveik-
kus žmones, kiekvienas syki ga-
vęs laisvę pasirinkti ir apsisprę-
sti, niekuomet nebegrįs į tokią
padėtį, kur jam viskas yra įsa-
koma kaip ir ką daryti. Syki pa-
ragavęs pasirinkimo laisvę, sun-
ku bėra grįžti atgal".

Tokio pasirinkimo siekia dau-
gumas pačių kunigų. Olandų
pastoralinė taryba skelbia lais-
vę celibato pasirinkimą savo ku-
nigams. Vatikanas pasiskubino
paskelbti, kad iš visų Romos ka-
talių kunigų bus reikalaujama
kasmet padaryti viešą pasiži-
dėjimą laikytis celibato ir klus-
numo...

Į tai netiesioginiai atsakya-
mas katalikų Notre Dame uni-
versiteto prezidentas kun. Thea-
dore Hesburgh pareiškė, esą jis
asmeniškai celibatui skiria di-
dele dvasinę vertę, tačiau teo-
logiškai žiūrint niekas nekliu-
do kunigui apsisviti. Pagaliau,
apie 45 popiežiai buvo vedę, taip
pat iš dvylikos apaštalų visa vie-
nuolika buvo vedę.

"Per praėjusius penkerius
metus aš mačiau daugiau litur-
gijos pakitimų negu buvau ma-
tęs per visą savo amžių", parei-
škė prof. Hesburgh. "Kai kuriais
atvejais per praėjusius penkerius
metus įvyko daugiau pakitimų
negu jų buvo nuo pat Protestonų
reformacijos".

Kad tie kitiškai tebevyksta,
Bostono, kur aprašomos mišios
su ekumenine komunija, laiky-
tos 3:30 valandą ryto, kur ant
altoriaus buvo padėti pūmper-
nėklės ir pranciškieškos duonos
griežinėliai, žydiška maca, juo-
doji ruginė duona ir razinų bu-
kutės. Tą eksperimentinę litur-
giją sugalvojo Harvardo uni-
versiteto teologijos profesorius
Harvey Cox.

Chicago universiteto Divini-
ty mokyklos prof. Dr. Joseph
Sittler sako, kad daugumas jo
studentų į liturgiją žiūri kaip į
celebraciją ir aiškina dėlto žmo-
nės mėgsta mistiškumą — bū-
tent, kadangi jaučia, jog vienas
protas (reason) nepajėgia duoti
žmogaus gyvenimui patenkinan-
čią formą.

Nuodingasis vijoklis

Kaip jį išnaikinti iš savo daržo?

Winnipeg Free Press duoda
naudingą patarimą, kaip kovo-
ti ir nugalėti pikžolę, vadinamą
Poison Ivy, kurio Europoje nie-
kas nežino, o šiaurės Ameri-
koje niekur nuo jos nesi sau-
gus. Poison Ivy — nuodingasis
vijoklis čia auga keleriojomis
rūšimis — kaip žolė, kaip vijok-
lis ir net kaip krūmokšniai, tik
lapus visos rūšys turi vienodus,
būtent trilapius. Kurie yra tai
piktžolės elergiški, gali apskrė-
sti ne tik betarpiškai palietę jo
lapus, bet ir tarpaiškai — per šu-
nį, katę, drabužius, batus ir kt.,
kas tik su tuo vijokliu gavo su-
siliesti. Apskrečia net nuo dū-
mų nuodingąjį vijoklį deginant!

Laimė, jau yra efektingų vai-
stų, kurių pagalba galima grei-
čiau pasigydyti nuo apskrėti-
mo, bet jau yra vadinamų her-
bicidų (piktžolių naikintuvų),
kuriais apšvirskiant nuodingų-
jų vijoklių kelmelius galima juos
visiškai išnaikinti. Tai didelė
pagalba naujakuriams, pasista-
čiusiems prie krūmų, k. a. va-
sarvietės, paežerės kabinas ir
t. t. Ties "vaistai" vadinami Ani-
trole, parduodami daugiausiai
vardu Aminotriazole.

Tie herbicidai, patekę ant
poison ivy lapų persisunkia per
lapus ir pasiekia net pačias šak-
nis, tuo būdu piktžolę užmuša
nuo viršaus iki apačios. Švirks-
čiant poison ivy, naudingas žo-
les ir gėles pataria atskirti, pri-
dengiant kartonais, popieriais
ir t. p. Patariama prieš švirks-
čiant atidžiai perskaityti in-
strukcijas ir pasargas.

— 1970 m. birželio 25 d., ei-
liniu Latvijos atstovo kvietimu,
įvyko Baltijos valstybių diplo-
matinių atstovų pasitarimas
Washingtono. Buvo pasitarta
einaisiais reikalais bei pasi-
keista informacijomis.

Sovietų laikraštis apie naująjį Vilnį

Buenos Aires ispanų kalba
einantis žurnalas — Novedades
de la Union Sovietica — antro-
je kovo mėnesio, 1970 metų lai-
doje išties 6 puslapius pašven-
tė senoji ir naujoji Vilniaus
aprašymui. Straipsnio autorius
Vilniaus miesto burmistras Vy-
tautas Sakalauskas.

Pirmoje vietoje matome Ge-
dimino pilį, pasakant, kad tai
yra Lietuvos laisvės ir nepri-
klausomybės simbolis. Paskui
eina Aušros Vartų bažnyčia,
Sventos Onos bažnyčia ir visa ei-
lė Vilniaus vaizdų.

Karui pasibaigus, 1945 me-
tais, Vilniaus gyvenamoji erd-
vė siekė vos pusantro milijono
kvadratinį metrų. Dabar —
2,800,000 kv. metrų.

Naujai pastatyta Vilniaus
priemiestyje žirmūnuose mo-
derniškoje namuose gyvena
45,000 žmonių. Dabar statoma
naujame priemiestyje Laz-
dynuose bus apgyvendinta 120-
000 žmonių.

Viena, ko Vilniaus burmis-
tras nedrįsta parašyti tai, kad
tie žmonės, kurie tuose moder-
niškuose namuose žirmūnuose
gyvena ir kurie bus apgyven-
dinti Lazdynuose, yra burlio-
nukai...

Paieškojimas

Čizaitė, Jadvyga, g. Panevėžio
apskr., 1944 m. gyveno Vokie-
tijoje, vėliau Kanadoje.

Čizas, Stasys, g. 1926 m., 1944
m. iš Panevėžio pasitraukė į Vo-
kietiją, vėliau Kanadą.

Degulienė-Adomaitytė, Liud-
visė, g. Dabikių vls., Utenos
apskr., gyvenusi New Yorko.

Grinienė-Labanauskaitė, An-
tanina, kil. iš Pašaltonio km.,
Šimkaičių vls., Raseinių apskr.

Grinius, Pranas, kil. iš Šim-
kaičių vls., Raseinių apskr.

Kumpa, Leonardas, gyvenęs
Kingston, Mass., vėliau išsikėlęs
į Bostono aplinką.

Murauskas, Juozas, ar jo vai-
kai, gyvenę 123 Avalon, Highlan
Park 3, Mich.

Norkienė (Norkus), Marija,
jos sūnus John C. Norkus, ir duk-
terys: Leonora ir Elena, visi gy-
venę Baltimore, Md., išvykę į
Kaliforniją.

Peldzius, Jonas, Petro sūnus,
g. 1916 m., išvykę į JAV-bes po
II-o karo.

Zukauskaitė, Jadvyga, Anta-
no dukterė, paskutiniu laiku gyve-
nusi Argentinoje, Buenos Ai-
res.

Zukauskas, Antanas, Antano
sūnus.

Zwigaitis, Eve, gyv. 7237 Ox-
ford Ave., Philadelphia, Pa.

Žvinys, Alfonsas (Alfa), Lie-
tuvoje gyvenęs Utenoje, Vokie-
tijoje — Spakenberg, 1947 m. iš-
vykęs į Angliją.

Ieškomieji arba apie juos ži-
nantieji maloniai prašomi atsi-
liepti: Consulate General of Li-
thuania, 41 West 82nd Street,
New York, N. Y. 10024.

Mrs. Luce siūlo steigti Laisvės Studijų Centrą

Buvusi Amerikos ambasado-
rė Italijai Clare Boothe Luce
straipsnyje siūlydama steigti
"Šaltojo karo kolegiją" rašo, kad
jau nuo 1966 metų netoli nuo
Washingtono, Boston, Va., yra
įsteigtas Laisvės Studijų Cen-
tras (Freedom Studies Center),
kurį yra galima išplėsti į pil-
nai veikiančią "Šaltojo karo Ko-
legiją" (Cold War College). Ko-
legijai jau nupirktas 683 akrų
žemės plotas. Nuo ateinančio
rugsėjo — Laisvės Studijų Cen-
tras noris pradėti studijas su 40
pilnalaisiais studentais, kitamet
su 100 studentų, kol bus pasiek-
ta 400 studentų. Tam tikslui
dar šį rudenį reikalinga \$460-
000 Kontribucijų fakulteto al-
goms ir studentų stipendijoms,
dormitorijai ir administracijai.

Mrs. Luce įrodinėja, kad ko-
munistų partija, juodieji pante-
ros ir kitokios revoliucionierių
grupės po "žodžio laisvės" prie-
danga ne tik ruošia "akademi-
jas, kaip nuversti demokratiją,
bet ir kaip gaminti bombas. Ame-
rika desperatiškai yra reikalin-
ga kolegijos, kur gabūs vadovau-
ti studentai galėtų pažinti, kas
yra tas komunizmas ir išmokti,
kaip jį efektingai nukovoti
jo paties metodais.

IR GRAIKŲ ORTODOKSŲ BAŽNYČIAJŲ MODERNIZUOJA

Graikų ortodoksų bažnyčios
Amerikoje dvidešimties kuni-
gų ir pasauliečių kongresas nu-
tarė pamaldoms vietoje mažai
kam besuprantamos graikų kal-
bos įvesti anglų, taip pat pagal
reikalą kitas kalbas k. a. pran-
cių, ispanų ar portugalų. Vys-
kupas Timothy Chicagoje pa-
reiškė, kad tikėjimą esą reikia
"priderinti 20-jo amžiaus žmo-
gumui".

— Akredituotų prie Valsty-
bės Departamento koresponden-
tų Sąjungos kvietimu, Lietuvos
atstovas, J. Kajeckas, dalyvavo
tos sąjungos ruošiamame priėmi-
me Valstybės Sekretoriaus ir di-
plomatinių misijų šefų garbei
š. m. birželio 25 d. Priėmimas
įvyko V. Dep-to patalpose.

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

— Akredituotų prie Valsty-
bės Departamento koresponden-
tų Sąjungos kvietimu, Lietuvos
atstovas, J. Kajeckas, dalyvavo
tos sąjungos ruošiamame priėmi-
me Valstybės Sekretoriaus ir di-
plomatinių misijų šefų garbei
š. m. birželio 25 d. Priėmimas
įvyko V. Dep-to patalpose.

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandose
gražiausias gėles ir vainikas, ant-
kapių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELYS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
606 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKRONAS VISTA
REpublic 7-8400 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginea 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJENOSE

Japonijos zoologijos sode gimė naujas gyvulių specimenas, pavadin-
tas "dobra". Jo motina yra Afrikos zėbrė, o tėvas — asilas. Iš
motinos tas dobriukas paveldėjo dryžuotas kojas, o iš tėvo — ausis.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Nušovė du policininkus

Šiaurinėje miesto dalyje pen-
ktadienio vakare buvo nušauti
du policininkai, kai jie ėjo
skersai Seward parką. Nušau-
ti jie buvo iš pasaly. Šūviai bu-
vo paleisti iš didelių apartamen-
tinių Gabrini namų, kurie yra
prie 1117 Cleveland St. ir 1150
Sedwick St. Abu namai yra 19
aukštų ir turi po 262 butų.
Gyvena juose įvairių tautybių
žmonės.

Namai tuoj buvo policijos
apsupti. Ieškomi ginklai ir iš-
krečiamas kiekvienas butas.

Policininkų organizacijos yra
sukręstos tuo įvykiu. Kai be-
niekur nieko be mažiausios
priežasties pradeda šaudyti ir
policininkus, tai nebėra jokios
saugumo garantijos. Nušau-
tieji policininkai, James Seve-
rin ir Anthony N. Rizzato, ne-
tik toje apylinkėje turėjo pri-
žiūrėti tvarką, bet taip pat ir
palaikyti gerus santykius su
apylinkės gyventojais.

Žydai kraustosi iš pietinės miesto dalies

Chicagoje priskaitoma apie
270,000 žydų. Prieš kelias de-
šimtis metų jų labai daug gy-
veno pietinėje miesto dalyje.
Ten jie turėjo savo sinagogas,
prieiglaudos namus, būtinus ir
įvairias kitas įstaigas. Palygin-
ti dar neseniai Roosevelt gatvė
nuo Halsted iki Cicero buvo
tįsiai žydų apgyventa. Šian-
dien jų ten labai mažai bėpa-
liko: apleidę savo įstaigas (o
jų ten buvo apščiui), būtinus,
jie "pabėgo". Tas "bėgimas"
pasirėškė ir iš kitų pietinių
miesto dalių.

Geriausias to bėgimo liudi-
ninkas yra apleidimas įvairių
įstaigų. Pastaruoju metu South
Shore Temple (7215 S. Jeffrey)
išsikėlė į šiaurę — 549 N. Michi-
gan. Užsidarė 7742 S. Racine

sinagoga. Taip pat ir B'nai Be-
zalei sinagoga, esanti 7549 S.
Phillips.

Vietoj užsidariusių sinagogų
ir kitų įstaigų, atsidaro naujos.
Tačiau jos atidaromos daugiau
sia priemiesčiuose arba šiauri-
nėje dalyje, paprastai prie eže-
ro. Iš to lengva suvokti ir žydų
persikėlimo kryptį.

KOVA DEL EŽERO

Atst. Robert Mann Chicago
demokratas, Michigan ežero ir
aplinkos studijų komisijos pir-
mininkas, pasiūlė išleisti įsta-
tymą, draudžiantį pirti iš tų
firmų, kurios teršia ežerą. Mi-
chigano ežeras šiandien esan-
tį tokioje padėtyje, kokiąje bu-
vo Erie ežeras prieš 10 metų,
kol pagaliau buvo paskelbtas
mirusiu.

Komisija nutarė prašyti ge-
neral prokurorą William Scott
griežti žygių apsaugoti ežerą
nuo vandens perkaitinimo,
nes atominės jėgainės yra sta-
mosto Michigano paežeriais
neatsižvelgiant į pasekmes, ko-
kios bus toms jėgainėms pra-
dėjus į ežerą leisti karštą van-
dėnį.

Viena didžiulė jėgainė yra
paspartintai statoma prie Zio-
no miestelio ir šiaurę nuo Wau-
kegano.

Trys organizacijos (Motery
balsuotojų lyga, Michigano eže-
ro teršimo komitetas ir Walton
lygos Illinoisiaus skyrius) bu-
vo apskundę United States Ste-
el korporaciją už nesiliovimą
teršus ežerą, bet apygardos
teismas skundą atmetė, aiškin-
damas, kad ši korporacija jau
yra skundžiama Sanitarinio
distrikto ir general. prokuroro.

"Žemės Jėga"

Praėjusio balandžio mėnesi
suorganizuotos "Žemės Jėgos
Dienos" komiteto pirmininkas
Joseph Karaganis šiuo metu
mobilizuoja čikagiečius į naują
organizaciją, kurios tikslas bū-
sias pašalinti iš Chicago dūmus,
apsaugoti Michigano paežeres.

uždrausti plačiai pradėtą prak-
tiką pardavinėti prekes negra-
žinamose bonkose, stikluose,
skardinėse ir kt. Negalėdami
krautuvėms grąžinti tuščių in-
dų ir bonkų, vartotojai visa tai
krauna į almatų dėzes, kas ne-
paprastai padidina šiukšlių
kiekius ir aplinkos teršimą.

KAVIARAS IŠ KARVIŲ

Iki šiol juokdavosi, kad rusai
ir kaviarą (ikra) išrado; dabar
rusai "faktu ant veido" įrodė,
kad jie tikrai tą rusišką ska-
nėstą išrado.

Jungtinių Tautų Maisto ir
Agrikultūros Organizacijos lei-
diny Ceres paskelbė, kad rusai
išrado, jog karvių pieno protei-
nas galima vartoti sintetinio ka-
viaro gamybai. Sintetinis (dirb-
tinis) kaviaras arba ikra ir at-
rodanti, ir atsiduodanti ir tą pa-
sai skonį turinti kaip tikra. Ru-
sai jau pastatė pirmąją dirb-
tuvėlę tokiai ikrai gaminti.

O kiti juokėsi, kad rusų rau-
donajai armijai užplūdus Lietu-
vą, jų kareiviai girdavosi, kad
trys didžiuliai fabrikai Sovietų
Sąjunga gamina apelsinus! Juo-
kiasi kas paskutinis juokia-
si!

T R U M P A I

— Čikagos Mokyklų Tarybos
viešame apklausinėjime dalyva-
vo 37 atstovai iš įvairių Čikagos
pietvakarių organizacijų. Jų
dauguma kritikavo mokyklų
vadovybę už disorganizaciją pri-
verstinais rasišiais maišymais,
nelogiškų ribų nustatymu ir
bendru tvarkos, drausmės bei
pažangumo moksle pairstimu.
Illinois seimelis priėmė įstaty-
mą, kad mokyklų tarybos na-
riai būtų renkami. 1971 m. bus
šiuo reikalu visų gyventojų bal-
savimas - referendumas. Illinois
konstitucijos konvencijos atsto-
vas Joseph V. Rachunas išnešė
konvencijon projektą, kad mi-
nėtinai pareigūnai būtų renkami.

— Kaz. Balsevičius, Lackport,
Ill., sėkmingai verčiasi nuosavo-
je starterių ir generatorių per-
dirbimo dirbtuvėje, juos par-
duodamas automobilių taisymo
garažams.

— Antanas Grybauskas (Cice-
ro, Ill.) po sunkios ligos Loretos
ligoninėje sveiksta namuose.

— Kazimieras Kuprešis sėk-
mingai verčiasi tavernos bizny-
je, kurį nupirko iš Jono ir Emos
Motejūnų. Laisvalaikio mėgsta
žvejoti ir pagautomis žuvimis
pavaišina pavaišius.

— Stasys Trinka, išėjęs į pen-
siją, aktyviai dalyvauja Balso,
Krivulės ir kitų organizacijų
veikloje. Parašo įdomių atsimi-
nimų iš savo įdomaus gyvenimo.
Dalis tų atsiminimų buvo at-
spausdinta Naujienų atkarpoje.

— Liudas Kronas, Lyons, Ill.,
yra supervalizorius stambios dar-
žininkystės ir gelininkystės ben-
drovės. Šia verslo šaka Kronų

— J. Pronskus, Naujienų re-
dakcijos narys, išvyko atosto-
gų. Bostono apylinkėje pas gi-
mines jis ketina praleisti porą
savaičių. Ta proga pasimatys
ir su pažįstamais iš anų senų
laikų, kada jis Bostone gyve-
no.

— Marquette Parke rimtesnių
nusikaltimų skaičius sumažėjo
penkiais nuosimčiais. Taip
skelbia dešimtas policijos dis-
triktas. Labiausiai esą suma-
žėjo apiplėšimai. Palyginus su
pereinamuoju tuo pat laikotar-
piu, jie sumažėjo beveik 50
nuosimčių.

— Liudas Kronas, Lyons, Ill.,
yra supervalizorius stambios dar-
žininkystės ir gelininkystės ben-
drovės. Šia verslo šaka Kronų

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MODEL MAKER

Experienced model maker for
research and development de-
partment. Steady full time job.
Good pay plus all company
benefits.

Come in or phone.

Ask for ED TISCHLINGER

M P L INC.

1820 W. ROSCOE

248-3810

An equal opportunity employer

HEATING

SPECIALTIES

VARIED DUTIES.

Inside work. Days.

Many Benefits.

Mr. KNOLL 629-8100

AMERICAN

STANDARD CO.

ADDISON, ILL.

AUTO MECHANIC

JOURNEY MAN

with tools. Must know front
ends. North side. Good pay.

Steady job.

Call DENNIS 227-9748

3 MEN

needed to assist manager

shampooing carpeting evenings.

Married preferred.

Car necessary.

863-5957

ABLE BODY MAN

Over 21 yrs. At least 3 yrs. H. S.
Mixing & handling chemicals.

Must have good work record.

632-2847

šeima vertėsi Kaune, aprūpin-
dama miestą gėlimis ir daržovė-
mis net žiemos metu. Jo žmona,
Ona Kronienė sudijavo tapybą,
bet tai laiko tik kaip užsiėmi-
mą laisvalaikį.

— Arnoldas Voketaitis dai-
nuos "Rigoletto" operoje, kuri
koncertinėje formoje bus atli-
kta rugp. 1-2 d. Grant Par-
ke rengiamuose koncertuose.
Voketaitis atėks Sparafucile
partiją. Koncertai Grant Par-
ke yra nemokami ir prasideda
8 val. vakaro.

— J. Pronskus, Naujienų re-
dakcijos narys, išvyko atosto-
gų. Bostono apylinkėje pas gi-
mines jis ketina praleisti porą
savaičių. Ta proga pasimatys
ir su pažįstamais iš anų senų
laikų, kada jis Bostone gyve-
no.

— Marquette Parke rimtesnių
nusikaltimų skaičius sumažėjo
penkiais nuosimčiais. Taip
skelbia dešimtas policijos dis-
triktas. Labiausiai esą suma-
žėjo apiplėšimai. Palyginus su
pereinamuoju tuo pat laikotar-
piu, jie sumažėjo beveik 50
nuosimčių.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

REIKALINGA SUBRENDUSI MOTE-
RIS vyresnio amžiaus moters draug-
slei. Lengva namų ruoš ir virimas.
Gyventi mažame privačiame bute.
miesto šiaurėje, prie ežero. Susikal-
bėti angliškai. Gera alga ir namai
tinkami asmeniui. Skambinti tel.
RO 4-9151 arba rašyti: % Box 288.
225 W. WASHINGTON ST.,
CHICAGO, ILL. 60606.

DEPENDABLE WOMAN WANTED
Companion for lady. Live in. Own
room. Light housework — light coo-
king, 5 day week. Salary open.
References.
Must speak some English.
Good home for right person.
433-1212 or 729-1030

CLERKS

FULL OR PART TIME
in fabric and yarns for leading Dept.
store. Experience not necessary.
Excellent benefits. Located at 41st
& Ashland also at W. 26th St.

FOR APPOINTMENT CALL

Mrs. CEJKA

523-9619

EXPERIENCED

FULL CHARGE

BOOKKEEPER

FOR 2 GIRL OFFICE

Manufacturers

Representative.

Sales. 5 Day Week.

Call Mr. HOFFMAN

736-5807

GENERAL OFFICE HELP

Varied duties, typing, shorthand
or speed writing, overtime re-
quired. Southwest side.

Call 522-0600.

REIKALINGA

NAMŲ SEIMININKĖ

Universiteto dirbanti šeimai su vie-
nu vaiku. 4 ar 5 dienas savaitėje.
Gyventi vietoje arba atvažiuoti. Ne-
būtina kalbėti angliškai.
MI 3-5835
po 5 val. vak.

EXPERIENCED BEAUTICIAN

Full time, salary plus

commission.

MAGIC DOOR BEAUTY SALON

3261 So. HARLEM

484-7855

GIRL OR WOMAN

FOR EVENING WORK

Life office work and life

telephone. Must type.

3:30 P. M. — 11:00 P. M.

Contact Mr. PERLICAN

733-0366

SEWING MACHINE

OPERATORS

EXPERIENCED.

Immediate Employment.

Call DE 7-3612

Ask for JIM OLSON

ACCOUNTING STAFF

Experienced in Accounts Receivable
Payroll. Bank reconciliations for grow-
ing Southside Mfg. Co. Many benefits.
Call for appointment

LEON KAWATERSKI

434-5161

GENERAL OFFICE PRACTICE

High School grad. with figure aptitude
for office routines. Light typing and
billing experience for growing South-
side Mfg.

Phone for appointment

LEON KAWATERSKI

434-5161

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

ASSEMBLERS

We have openings for young men and
women for assembling and packing
Dept. Some experience in related
areas required.
Call FRED OHADI
376-722.
G. G. I.
4420 So. WOLCOTT

BUSINESS CHANCES

Bizno Progos

BEAUTY SALON

Established Business.

2,000 dollars.

CALL

472-6441 or 784-2567

— Dr. Joseph M. Chamber-

lain, Chicago Parko distrikto
Adler planetariumo direkto-
rius, skelbia, jog Delta Aqua-
rid vadinamasis meteorų lietus
geriausiai bus matomas liepos
29 d. vakare ir naktį. Geriaus-
ias laikas — tai apie 10 val.
vakaro. Per valandą nukrisia
apie 20 meteorų.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Nar. ir Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

namų, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.

Patogios išimokė-
limo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

IR KITUS KRASTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapols

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

DAŽAU NAMUS

IŠ VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apdrauda.

I. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,

tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET